

Suomen luonnonsuojeluliiton (SLL)
Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry.
Kuninkaankatu 39
33200 Tampere
pirkanmaa@sll.fi
p. 040 515 4557

MIELIPIDE

7.3.2018

Pirkkalan kunta
kirjaamo@pirkkala.fi

Viite: dnro PIR/9/1102/2015

Asia: MIELIPIDE KAAKKOIS-PIRKKALAN OSAYLEISKAVALUONNOKSESTA

Esitämme, että Kaakkois-Pirkkalan (Toivion) osayleiskaavaluonnos palautetaan valmisteluun. Mielestämme kaava pitää laatia uudelleen siten, että se on Pirkanmaan maakuntakaava 2040:n mukainen ja että alueen merkitys arvokkaana luonto- ja virkistysalueena otetaan kunnolla huomioon. Osayleiskaavaluonnoksessa Kaakkois-Pirkkalaan esitetään aivan liikaa asuin- ja teollisuusrakentamista.

Maakuntakaavan vastaisuus

Kaavaselostuksessa (s. 32) esitellään suomalainen kaavahierarkia, jossa periaatteena on, että ylempään tason kaava ohjaa alemman tason kaavaa. Esimerkiksi maakuntakaava ohjaa siis yleiskaavaa. Maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999), 32 §, asia muotoillaan seuraavasti: ”Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.” Käytännössä yleiskaavan pitää siis olla maakuntakaavan mukainen, mitä Kaakkois-Pirkkalan osayleiskaava ei ole.

Kaavaselostuksessa (s. 14) luetellaan merkinnät, joita maakuntakaavassa on Kaakkois-Pirkkalan kaava-alueella, ja selostuksessa (s. 15) on mukana myös ote maakuntakaavakartasta. Osayleiskaava-alueen rajausta tai edes summittaista sijaintia ei kuitenkaan esitetä maakuntakaavakartan päällä, mikä on suuri puute.

Kaavaselostuksessa (s. 16) korostetaan maakuntakaavan kaupunkiseudun keskusakselin kehittämisvyöhykettä, johon Toivion itäosa kuuluu. Samaan aikaan jätetään kokonaan kertomatta, että erityisesti osayleiskaavaluonnoksen keskiosan uudet asuntoalueet (A-2 ja A-3) ja uusi pääkokoojakatu ovat täysin maakuntakaavan aluevarausmerkintöjen vastaisia: matalan tehokkuuden asuntoalue (A-3) sijaitsee kokonaan ja keskitehokas asuntoalue (A-2) pääosin maakuntakaavan virkistysalueella (V). Pohjois-etelä -suuntainen pääkokoojakatu puolestaan halkaisee saman virkistysalueen ja käytännössä katkaisee Taaporinvuoren valtakunnallisesti arvokkaan kallioalueen (maakuntakaavassa ge-2) ekologisen yhteyden länteen. Myös esimerkiksi pohjoiseen kohti Killoa vievä ekologinen yhteys (osayleiskaavaluonnoksessa VKV-2, keskuspuistoksi varattu virkistysalue) on selvästi kapeampi kuin maakuntakaavan virkistysalue.

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelmassa 2040 Toivion alueelle on merkitty tavoitteeksi 2500 uutta asukasta, ja sama tavoite oli myös Toivion osayleiskaavan alkuvaiheessa. Tämä määrä asutusta olisi nähdäksemme mahdollista osoittaa osayleiskaava-alueelle ilman maakuntakaavan

virkestysalueille rakentamista.

Kaakkois-Pirkkalan osayleiskaavaluonnoksessa tavoite on nostettu 15 000 uuteen asukkaaseen, joista arviolta yli puolet olisi maakuntakaavan mukaisella virkestysalueella. Yhteensä jopa 100 hehtaaria maakuntakaavan virkestysaluetta on merkitty uudeksi asuntoalueeksi osayleiskaavaluonnoksessa. Tämä on mielestämme selvästi paitsi maakuntakaavan myös maankäyttö- ja rakennuslain vastaista.

Luonnonarvoista

Kaakkois-Pirkkalan osayleiskaava-alueella on merkittäviä luonnon- ja virkestysarvoja. Näistä Taaporinvuoren-Saukonvuoren valtakunnallisesti arvokkaan kallioalueen arvot on kaavaluonnoksessakin tunnustettu, mutta kohteen ekologiset ja virkestykselliset yhteydet ympäristöön heikkenisivät huomattavasti, jos osayleiskaavaluonnoksen mukainen rakentaminen toteutuisi.

Haluamme korostaa, että osayleiskaava-alue on suurelta osin arvokasta luonto- ja virkestysaluetta, minkä vuoksi se tulisi säästää mahdollisimman laajasti rakentamattomana. Suomen luonnonsuojeluliitto valitsi Taaporinvuoren aluekokonaisuuden yhdeksi 100 luontohelmestä itsenäisyyden juhlavuonna 2017. Arvokas luontohelmialue kattaa paitsi koko Taaporinvuoren myös alueet siitä länteen Isolle Naistenjärvelle ja edelleen Kurikkakalliolle. Lisäksi Taaporinvuori-Saukonvuori on ekologisesti kytkeytynyt itään Tampereen puolelle, Pärrinmaan alueen kautta Peltolammin luonnonsuojelualueeseen. Hienoa aluekokonaisuutta ei tulisi pirstoa asuinalueiden, teollisuuden tai uusien teiden rakentamisella.

FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy:n laatimassa luontoselvityksessä mainitut arvokkaat kohteet 2 (pienialainen lehmusmetsikkö) ja 9 (puro ja puronvarsimetsä) on osayleiskaavaluonnoksessa jätetty kokonaan tehokkaan asuntoalueen (A-1) alle.

Lehmusmetsikkö täyttää FCG:n mukaan todennäköisesti luonnonsuojelulain (1096/1996) 29 §:n suojeltavan luontotyypin (jalopuumetsikkö) kriteerit. Puro ja sen varsi on puolestaan todennäköinen metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö. Uusien asuntoalueiden suunnittelu tällaisten kohteiden päälle osoittaa mielestämme piittaamattomutta luonnonarvoista ja on myös maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:ssä mainittujen yleiskaavan sisältövaatimusten vastaista: ”Kaavaa laadittaessa on otettava huomioon [...] luonnonarvojen vaaliminen.”

Pirkkalan Toivion koulu tunnetaan ympäristökasvatuksesta ja esimerkiksi lähiluonnon tärkeyden korostajana. Koulun omilla sivuilla todetaan, että ”luonnon monimuotoisuuden ja elinkelpoisuuden säilyttäminen on meille tärkeä arvo”. Käytännössä suoraan koulun piha-alueeseen liittyy luonnonsuojelullisestikin arvokas lähimetsä. Koulun, maanomistaja UPM-Kymmene Oyj:n ja osin myös Suomen luonnonsuojeluliiton välisissä neuvotteluissa sovittiin muutama vuosi sitten, että metsää ei hakata. Alueelle tehtiin lasten kiipeilytelineiksi niin sanottuja lahopusokkeloja kuolleista puista, mikä oli hieno ja urauurtava, metsäluonnon monimuotoisuutta ylläpitävä ja lisäävä ratkaisu. Osayleiskaavaluonnoksessa koulun ja tarkoin vaalitun lähimetsän yhteyttä ja metsän tärkeyttä ei tunnusteta, vaan niiden väliin on linjattu uusi ohjeellinen pääkokoojakatu (VE 2a ja 2b). Se tulee jatkovalmistelussa poistaa kaavasta, sillä se tuhoaisi koulun ja metsän yhteyden ja haittaisi arvokkaan lähimetsän käyttöä opetukseen ja virkestykseen.

Kiitämme Pirkkalan kuntaa siitä, että kaavan luontoselvityksiä on päätetty (Yhdyskunta-toimialan kaavoitusjohtajan viranhaltijapäätös 19.2.2018, § 4/2018) täydentää muun muassa EU:n luontodirektiivin ja Suomen luonnonsuojelulain 49 §:n suojaaman liito-oravan ja viitasammakon osalta. Mielestämme järkevää olisi vetää osayleiskaava nyt pois valmistelusta selvitysten tulosten

valmistumiseen asti ja samalla korjata kaava maakuntakaavan mukaiseksi.

Lopuksi

Kaakkois-Pirkkalan osayleiskaavaluonnos on nykyisellään maankäyttö- ja rakennuslain vastainen sekä maakuntakaavan vastaisuuden (32 §) että yleiskaavan sisältövaatimusten toteutumattomuuden (39 §) vuoksi. Esitämme, että Pirkkalan kunta valmistelee osayleiskaavan kokonaan uudelleen.

15 000 uutta asukasta Toivioon on liian raskas tavoite, ja aluetta tulisi kehittää enemmän luonto- ja virkistysnäkökulmasta. Osayleiskaavaluonnos on myös Tampereen kaupunkiseudun kokonaiskehityksen kannalta vahingollinen, koska se hajottaa kaupunkirakennetta eikä tue joukkoliikenteen kehittämistavoitteita. Nähdäksemme Pirkkalaan sopii merkittävä määrä uusia asukkaita esimerkiksi mahdollisen raitiotien reitin varteen, ei Toivion arvokkaisiin metsiin.

Tampereella 7.3.2018

Heikki Toivonen
Puheenjohtaja
SLL:n Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry.

Juho Kytömäki
Sihteeri
SLL:n Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry.